

Излази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
За годину 6 ф., на чо год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франка, на по-
годину 10 франка, на чет-
врт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплатна шаље се у
плаћеним нумерама непо-
средно администрацији «Гл.
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом упут-
ним на пошту у Котор.
Дописи шаљу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

КЊ. ЦРН.
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ
и
ЦРКВЕНИХ ДЈЕЛА.

БР. 412.

УПУТСТВО

УПРАВИ ЦЕТИЊСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

О КОНФЕРЕНЦИЈАМА.

Конференције држе се у гимназији ради тога, да би се с времена на вријеме сазнало, како тече настава у гимназији, у какв м се стању налази гимназија с поља и пунутра, какав је ред, запт и морал међу ученицима, шта би с обзиром на све то ваљало предузети у интересу гимназије, и да би претпостављена власт (Министарство Просвјете) могла водити нужну контролу над цијелом гимназијом.

Конференције су редовне и ванредне; редовне су оне, које се држе у одређено вријеме, а ванредне оне, које управник гимназије у случају какве ванредне потребе или на захтјев двојице редовних професора сазива.

Редовне конференције држе се:

1) У почетку школске године, одмах по свршетку пријамних испита, да би се установио исход тих испита.

2) Прије но што се отпочну предавања, да би се прочитале наредбе власти, које су међу тим стигле, а тичу се цијелог збора професорског; да се према исходу пријамних и повторних испита ученици распореде у разреде; да се утврди наставни план, раздјеле предмети предавања на поједине професоре, подијеле часови, поставе разредне старешине, секретар, библиотекар, економ и чувари разних кабинета. Осим тога на овој конференцији ваља да се сврши и уреди све што је нужно да би се школска година могла отпочети без одлагања и да би настава потекла редовно и без прекида.

3) У течају школске године има се држати на измаку свакога мјесца мјесечна конференција, на којој ваља да се подробно претресе, испита и процијени стање запта и наставе у појединој и у цјелини.

4) Пред Васиљев-дан и пред Ђурђев-дан ваља држати класификациону конференцију, ради школских извјештаја, који се у то доба родитељима или старатељима ученика имају послати.

5) На измаку свакога течаја (првог и другог) ваља држати закључну конференцију.

6) Око половине другог течаја нек се држи конференција ради савјетовања о наставном плану, о школскијем књигама и учевнијем средствима за идну школску годину.

7) Чим се пријаве ученици за испит зрелости, ваља професори VIII. разреда да држе конференцију, на којој ће одлучити, е да ли би се којем од пријављених ученика имало савјетовати да одустане од тога испита.

8) Конференција за пријелазне испите има се држати у почетку потоњег мјесца, свакако још за времена, да би у сумњивим случајевима учитељи могли на чисто изаћи и да би се за рана на озбиљну спрему опоменили они ученици, за које буде одлучено да се имају подржи пријелазним испитима.

Конференције не смију се држати за вријеме часова школских.

Сви редовни професори и скупљени чланови су конференције, али само редовни професори имају рјешавајући глас у сваком случају. Скупљени имају обично савјетодавни глас, а само у случајевима, који се тичу њиховог предмета, имају и рјешавајући глас. Сви су обавезани да буду присутни у конференцијама; ко буде одсутан, забиљежиће му се то у записник дотичне сједнице, гдје се мора навести и узрок зашто је одсуствовао. Узрок одсуства мора бити јаком нуждом оправдан; лични послови и у опште извјештаја олакшања, која нијесу поткријењена наводом јаког каквог узрока, не могу служити за оправдање одсуства.

Редовни дјелокруг конференција ово је:

1) Управник (управни професор) саопштава професорском збору наредбе претпостављених власти и приметне расправу како да се те наредбе изведу.

2) Управник (управни професор) тражи од наставника да му кажу, како је стање наставе и дисциплине у појединим разредима у опште и на по се, те по што се у томе учини општа оцјена над цијелим разредом, оцјењују се и поједини ученици појединце. Сваки наставник, особито пак они који предају у дотичном разреду, ваља да кажу створено и без зазора шта су примјетили у погледу моралног држања и знајственог напретка како цијелог разреда тако и појединијех ученика. Ономене, укорје и казне, како над поједињима ученицима тако и над цијелим разредима, ако наставници нађу да су нужне, ваља у записник конференције ставити и у једном од идних дана пред цијелим разредом или пред свијема разредима скупа прочитати.

3) Сва питања о наставном плану, о томе како се тај план има изводити, како се поједини предмети имају распоредити и међу наставнике подијелити, како се предмети имају на часове раздјелити, спадају пред конференцију. Исто тако питање о оцјени ђака, о класификацији, о пријаму и пријелазу у виши разред, о дозволи повторних испита, о искључењу и другим већим казнама, и у опште све што је по школским законима и прописима као предмет конференције означено.

4) При крају сваке школске године има се на конференцији саставити годишњи извјештај о стању наставе и дисциплине у минулој години, који ће се послати Министарству Просвјете. У том извјештају ваља да се изријеком наведе, жале ли се какве промјене у наставном плану и које се предлажу. Овом извјештају ваља управник (управни професор) у пропратном допису да прида своје примједбе и предлоге о појединим професорима, које нађе да су у интересу школе и наставника.

5) У свакој конференцији има право и дужност не само управник (управни професор) него и сваки професор, да износи на расправу питања о педагогији, на која су га потакла посматрања код појединих ђака, или питања о методици у обрађивању појединих предмета наставне грађе, која су му се паметнула или сопственом студијом или практиком и о којима би желио да се на чисто изведу и споразумно са свијем осталијем наставницима схвате и ријеше. У опште све што се напретка школе и ученика тиче, може и треба да буде предмет конференцијских расправа и савјетовања.

У свакој конференцији, редовној и ванредној, предједава управник (управни професор), који конференцију и сазива, одређујући јој дан и час. Рјешава се сваки предмет, ако су разна мишљења, већином гласова свијех присутних професора. При гласању има управник (управни професор), као и сваки други професор, само један глас. При једнакој подјели гласова претеже она страна, којој се управник (управни професор) са својим гласом придружи.

Записник конференције води у сједници секретар гимназије, а потписује сваку сједницу управник (управни професор) и сви професори. Свака сједница ваља да је на тај начин заведена у записник. Одмах, по што се сједница заврши и записник потпише, дужан је управник (управни професор) записник у оригиналу подијелити Министарству Просвјете.

Што се тиче самога вођења записника, ваља се овога придржавати:

1) Записници конференције имају се сваке школске године текућим бројевима означити.

2) По што се наведе датум конференције, ваља поименце записати присутне и одсутне чланове, а код одсутних навести разлог за што одсуствују, јесу ли се извинили и чим, и је ли им извјешће у конференцији примљено као темељито и оправдано.

3) Сваки записник ваља водити на двије уздужне половине цијелог табак: на лијеву страну долазе саопштења, приједлози и т. д., на десну закључење у кратко разложено.

4) При сваком закључењу ваља навести је ли оно д-несено једногласно или не, а у потоњем случају ваља поименце навести оне који су остали у мањини, заједно са разлозима њихова гласања.

5) У конференцији учљени приједлози, питања и т. д., која ће се подијелити Министарству Просвјете на ријешење, нек се расправљају у сједници и ставе у записник заједно са закључењем; но о томе мора се подијелити и засебан допис, у коме ће се навести закључење конференције.

6) Појединим професорима допуштено је, да могу своје одвојено мишљење у цјелини у записник конференције ставити.

7) Сваки записник конференције мора се у истој сједници саставити и при крају сједнице у присуству свијех прочитати; ако би ваљало што исправити или додати, то треба још у истој сједници учинити под засебним бројем, на тек кад се и то сврши, онда ваља записник закључити и по пропису потписати.

Никоме није допуштено изван конференције у записнику што исправљати или додавати.

Цетиње, 4 Септембра 1886.

ЈОВАН ПАВЛОВИЋ.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

Цетиње, 8. Септембра.

Ко гледа испод дивне сјенке
Пророкова страшних баријада,
Суице ће га опржит како муња. —

П. П. Негуш.

Ови стихови бесмртнога владице црногорског падају нам на ум, кад се сјетимо некадањег књаза бугарскога Александра и његове потоње судбине, која је већ сад коначно запечаћена.

Примивши круну Бугарске из великодушне руке Цара-Ослободила, круну која је потоцима крви руске откупљена и сухијем златом руских жртава позлаћена, млади књаз бугарски позвао је био, да једном новоослобођеном земљом славенском управља у духу и правцу велике славенске мисли, која је природно спојена са сваким славенским народом, и да је на том природном темељу поведе к срећи и напретку чувајући јој вјеру народну слободу и независност, а не раздвајајући је од опште матице славенске.

Блажопокојни велики Цар-Ослободилац могао је основаним разлогом очекивати, да ће се рођак његов достојно одазвати узвишеном и благородном позиву његовом.

И с почетка је доиста изгледало, да бугарски књаз Александар не мисли напуштати политику, која је за Бугарску, као за земљу славенску и с обзиром на државни васкрс њен, једино спасоносна.

Али показа се на брзо, да у жи-

лама књаза Александра не тече славенска крв. Ни природна потреба земље којом влада, ни толике драгоцене историјске успомене највежњије нарави, ни обвеза благодарности за дар круне коју на глави носи, не могаху одољети лавали струје германске крви, која нагони књаза Александра, да приклони ухо тајним шапачима и да Бугарску, славенску земљу, истом ослобођену и на прагу уједињења, одвоји од опште матице славенске, раздвоји са Славенством, завади са Избавитељем њеним, омрази с народом који је потоком мио крв за њу, и потисне је у опасни колесијек туђинских интереса и смјерова.

Потпједнице таквога држања нијесу могле из-стати. Бугарска, доведена у неприродни, криви положај, боловала је све док није истиснут из ње узрок болести — књаз Александар.

Да такво критично стање, боно стање, не може бити без потреса и трзавице, при којима свакојаки неправилни појави на површину избијају, то се по себи разумије, јер је то у таким аномалним приликама обична ствар; и да у таквом стању држава много страда и поднесе, и то је лако појмити.

Сад је Бугарска излијечена. Она је опет повраћена себи и Славенству.

Што је излијечена и опет себи и Славенству повраћена, на томе има да благодари опет ономе, који ју је испод туђинског јарма ослободио и из мртвих у живот привео. А да му је на томе вјечитом благодарношћу обавезана, то ће нам признати свак, кад кажемо, да се од те болести, од које је пати-

да Бугарска, не лијечи свака држава, него само она која је срећна да јој се нађе прави лекар. Без овога многе за навјек пропадају, подвјајући роиску шију под туђи јарам.

Бугарска је, данас, Богу хвала и рускоме Цару, излијечена и на својим ногама. Ми на томе од свег срца честитамо Бугарима, као рођеној браћи својој.

Сад до њих стоји да са свијем оздраве и да се на својим ногама одрже и учврсте.

Ми се ни најмање не сумњамо, да ће они ту циљ и постићи. Сад кад су им природне силе њихове са свијем одријешене, крв ће их њихова сама повући к оном извору, од кога им је потекао живот и васкре. Они ће се пожурити, да опет надвежу и саставе оне прекинуте жице, које их природно везују са матицом цијелога Словенства, и да избачена из природног колодежа кола државна опет поврате на прави пут славенски.

На тај начин успоставиће Бугари мир и ред у својој држави, затвориће врата од Бугарске странијема сплеткама, помириће се са својим рођацима и ступиће под ону दिвну сјенку барјака славенскога, под којом једино могу очувати себи и својој земљи слободу и независност.

А они су народ радишан и штедљив, па ће им земља под тијем угодним околностима а под вриједном руком њиховом на брзо процвати у сваком добру и напретку — њима самијема на срећу а Славенству великом на дику.

То им једнодушно желе браћа њихова из Црне Горе.

А за нас и остале славенске државице на Балкану нек је бугарско горко искушење поука за навјек.

Та поука гласи: да се без љуте казне, која мора наступити прије или послје, не може водити неприродна политика, која се опире духу, крви и историјским предањима народа; да не ваља прекидати природне споне, које спајају сродно са сродним, и наслањати се на оне који кажу да су нам пријатељи а овамо само своје рачуне с нама и о нама воде; да је готова пропаст, везивати себе и судбину свога народа за природне протвнике његове; да је права народна слобода и независност славенских државица само онда најбоље обезбијеђена, кад су међу собом у споразуму, а стоје под великом сјенком опште матице славенске, која не само не тиче у слободни унутрашњи развитак њиховога народног живота, него ето, као што јасно видимо, не допушта ни другијема да обијесно откидају поједине зелене границе са великог стабла Славенства.

Утувимо добро ту лекцију!

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ДВА САМОУБИСТВА.

(Из дневника Т. М. Достојевскога.)

I.

Једна руска девојка од 23 године извршила је над собом самоубијство овај начин:

Она је замочила памук у хлороформ, пак је онда замотала њиме лице и легла на кревет и тако је умрла. Пред смрт написала је овако писмо:

Je m'en vais entreprendre un long voyage. Si cela ne réussit pas qu'on se rassemble pour fêter ma résurrection avec du éliquot. Si cela réussit, je prie qu'on ne me laisse enterrer que tout à fait morte, puisqu'il est très désagréable de se réveiller dans un cercueil sous terre. Ce n'est pas éhique.

То ће рећи: Ја предухам дугачко путовање. Ако ми ово (самоубиство) не успе са руком, то се нека скупе сви да одиразнују моје васкреуће, са бокалина Блико. А ако се ово (самоубиство) оствари, то ја само молим да ме похрапе кад се сасвијем увјере да сам мртва, јер је врло непријатно кад се пробуди у гробу под земљом.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

СРИЈЕДАЦ, 1 септ. Стамбул — је отворио сједницу Собрања бесједом, у којој изјави, да ће се Велико Собрање што прије сазвати, да би изабрало Књаза. На то ће устати један од народних посланика те изјави: „наша прва мисао треба да је посвећена пошлоте Књазу“, Собрање се диже кличући: Живно Књаз!

ПЕТРОГРАД, 1 септ. Принц Вилхелм кренуо је јучер из Бреста Литовског. Њихова Величанства Цар и Царица, и Велики Књажеви Турје и Владимир испратили су га до станице железничке.

ПЕТРОГРАД, 3 септембра. Беперао Каулбарс наименован је за руског дипломатског агента (не комесара) у Сриједац и већ је кренуо тамо.

СТРАСБУРГ, 3 септ. Њемачки Цар уморан је, потреба му је да се одмори, те не може учествовати у великим маневрима свданим.

СРИЈЕДАЦ, 4 септ. — Народно Собрање усвјело је адресу Цару Александру III, у којој изјављује своје увјерење, да ће Цар, како приђе, тако и сад узети под своју моћну заштиту Бугарску и народно дјело, да ће се узети за уједињене Бугара, биће и независност њихову. Адреса сврнује изјавом најдубље оданости.

БУКУРЕШТ, 5 септ. Један крчмар опазио је револвер на Браћана, Н.р. посланик Робеско, који је био до Браћана, лако је рањен; Браћано је остао здрав. Убијца је затворен.

БУКУРЕШТ, 5 септ. Јутрос и вечерас изјављивао се народ у погост Браћану. Јутрос је гомила поломила прозоре на уреништву њеких опозиционих новина.

СТРАСБУРГ, 5 септ. Цар остаје овдје до неђеље.

ПАРИЗ, 5 септ. Умро је Војвода Деказ (бивши министар иностраних дјела).

СРИЈЕДАЦ, 5 септ. Сјутра ће се објавити наредба намјесништва, којом се сазива Велико Собрање ради избора Књаза.

ЛОНДОН, 5 септ. У дому народних посланика изјавио је *арђуси* да је неоснован глас, као да је Инглеска наумила основати станицу угља на отоку Тасу и заузети неколико отока близу Дарданела.

БЕРЛИН, 7 августа. — Цар је наредио државном секретару Бисмарку (сину канцеларову), да замијени канцелара у министарству иностраних дјела, према одредбама закона од 1878. —

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Балканске земље.

БУГАРСКА. Тек што је принц Александар Батенберг стигао свому бабу и својој мајци да се на њеним

II.

Расуђење једнога самоубице у очи смрти:

„Какво је право имала збиља ова природа да ме производи на свијет, ушљед каквих то вјечних природних закона? Ја сам створен са сазнањем, и ту сам природу сазнао: какво је право она имала да ме производи без моје воље на то? Сазнајуће га, значи, страдајућега, но ја не хоћу страдати! Природа кроз моје сазнање објављује ми њеку хармонију у цијеломе. Човјечанско је сазнање начинило из тога објављена религију. Она ми говори, да у хармонији цијелога учествовати не могу и никада нећу, а и не разумијем сасвијем што то значи, — но да сам се ја ипак дужан подићи томе појаву, дужан сам се смирити и примити страдање у виду хармоније у цијеломе и сагласити се да живим.

По ако ћу изабрати свјесно, разумије се, ја ћу пређе зажељети да будем срећан докле ја е зистирам, а за цијело и његову хармонију мене се ништа не тиче послје тога када ја нестане, хоће ли остати то цијело е хармонијом на свијету послје мене или ће нестати једанак са мном, мени је свеједно. И зашто сам се ја дужан бринути о сахрањену цијелине послје мене? — то је питање.

грудма изјада на непоузданост „на народна-та воља“, намјесници бугарски те их је он оставио објављују: да ће брзо сазвати Велико Собрање да бира Књаза.

У очи отварања Собрања, на дан Александра Невског, служена је служба божја у саборној цркви сриједацкој, у част и славу рускога Цара.

„Пестер Лојд“ пишу из Петрограда, да је Цар за то онако „немилостиво“ одговорио принцу Батенбергу на његов брзојав, што му се тај поздрав чинио поругљив. Лојд не може тому да вјерује; та, за Бога, „сав свијет“ је, на против, замјерно том брзојаву, да је и сувише покоран. Ипак ће бити да Цар боље познаје принца Батенберга по што га зна и „Пестер Лојд“ и његов „сав свијет“.

ТУРСКА. „Пол. Кор.“ и јављају из Цариграда, да се не потврђује глас, да ће инглеског поклесара лорда Торнтона замијенити сер Вилем Хуајт; говори се, на пр тив, да је инглеска влада, уваживши жељу Португину, одустала од пошљања г. Хуајта у Цариград.

То се у пите сматра као велика победа Русије у Цариграду, јер ј Хуајт велики противник руски, који је на цариградској конференцији ланској Русији много напакостио.

Говорећи о тој победи, вели „Пестер Лојд“:

„Питање је ово: је ли могао наметан човјек очекивати, да ће мала Бугарска и нејаки Књаз Александар, сами себи остављени, моћи за дуго борити се против Русије — за коју се борбу не чују све европске веле силе довољно силне! Исто важи за Турску. Може ли човјек при свјести искати од Султана, да се он, сам он одупре Цару, ком помаже Бисмарк, кога Аустро-Угарска пушта да ради што хоће, коме се Француска удвара, коме Инглеска до сад није могла да се одупре нијде на свијету! *Altaruit cedrus. sylvae tapidate min res!* (Кедар се високи свали, стрените, грмићи мали!).“

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ 8 Септембра.

(Из Двора Свечани пријам). — Његово Височанство Господар и Књаз, изволио је, у прошлу сриједу, примити у свечаној аудјенцији новог преставника Велике Британије при Његовом Двору, Г. Валтера Беринг а к ји је предао овјеровно писмо Њеног Величанства свој Краљици у руке Његовог Височанства.

Тај дан, на 11-и час прије подне, довезао је први ађутант Њ Височанства Г. Блажо Петровић, на парадним кароцама дворским, Г. Валтера Беринга и секретара Г. Шиплеја, који су били у својој свечаној униформи. По-

часна чета пред уласком Двора учинила је преставиштву Велике Британије, при доласку и поласку, прописане почасте.

При предаји писма Краљице Викторије, овако је Г. В. Беринг поздравно Његово Височанство:

„Господару.

„Полажући у руке Вашег Височанства писмо којим Њезино Величанство Краљица, моја Узвишена Владарка, мени повјерава да будем при Вашем Височанству Повјереник Послова, ја се користим приликом да изјавим од стране моје Владе, њене најскрепније жеље за благостање и срећу Вашег Височанства, Ваше Узвишене Породице, нашег нар да и ваше земље.

„Изволите допустити, Господару, да тијем жељама придружим и своје с изразом свога поштовања и своје оданости.

„Ваше Височанство може бити увјерено да ја од своје стране нећу ништа пропустити да се одрже одлични односи који су тако сретно постojали између обје земље и ја се смијем надати да ће ми Ваше Височанство олажити тај пријатни задатак дарујући ми оно високо благовољење те га је ми преходник навјек уживао кад год се бавио у књажевнини.“

На тај поздрав извољело је Његово Височанство одговорити овим ријечима:

„Господине Повјерениче Послова, „Са најживљим задовољством примам ја писма којим је извољело Њено Величанство Краљица, ваша Лијена Владарка, овјерити вас при Мени у особини Повјереника Послова.

„Ја сам особито ганут лијеписом жељама те ми их изјавите у име ваше Владе, као и вашијем личним и Ја вам на томе искрено захваљујем.

„Молим вас, Г. Повјерениче Послова, да будете увјерени, да ће те, у извршењу нашег позива и одржању тако сретно постојећих односа између обје земље, наћи како код Мене тако и код Моје Владе исту драговољну потпору коју је налазио ваш преходник, који је својим тактом и својим личним врлинама стекао био Наше поштовање и Наше симпатије.“

Јучер, у недјељу, био је свечани објед у Двору, у погост новог преставника Велике Британије.

(Посвета). Његово Височанство Господар и Књаз изволио је дозволити рускоме композитору Г-у дру Ј. Пачу, да може свју композицију за гласовир и цјевање „Црногорском војнику“ (пјесма Р. Рогановића), посветити Његовој Свјетлости Књазу Нашејдишну Диницу Александру.

(Нови топови). Нови топови за црногорску војску, наручени пролетос у великој творници Фр. Крупа у Есену, донесени су јучер преко Котора и Бара. Имају шест батерија, које брдскијех

вјечанства; јер знам, да ће сјутра све то бити уништено: и ја, и сва та срећа, и сва љубав, и све човјечанство — обратиће се у ништа, у пређашњи хаос. А под таквим условом ја ни за што не могу добити никакве среће, — не желећи сагласити се да живим, не из какиога пркоса, нити начела, него просто због тога, што не могу бити срећан под условом грозне сјутра и у ле. То је чувство, непосредно чувство и ја га не могу савладати, ни оборити. Но, нек ја умрем, а само човјечанство остане вјечно у мјесто мене тада бих ја, може бити, био утјешен. Но сигурно планета није вјечна и човјечанству је рок — такав исти, какав и мени И, ма како би се разумно, радосно, право и свето данас удељило човјечанство на земљи, — све је то сјутра равно нули. И премда је то по нечему бајати и неободно, по некијем вјечни и мртвијем законима природе, но вјерујте, да се у тој мисли крије неки најдубље неуважење к човјечанству које мене дубоко пријећа и тијем је више несвесно што ту нема никога кривога.

И, напомињетку, кад би се, предпоставила та прича о добро постављеном човјеку на разумним и научним основима, могуће је вјеровати, у будућу срећу људи, — само једна помисао да природа није могла на јно а да, по ње: м посредним законима својим не мучи и не повлачи чо-

које пољскијех. Уз топове је и потпуна спрега и прибор, и довољна цебана. Лијепа и солидна израда познате творнице задобила је највише задовољство Његовог Височанства, и у сваког војника срце заигра кад их види. Том великом набавком попуњена је коначна сва потреба пригорске артиљерије.

(*Нова читаоница*). И у мален-ј варошици Виру осјетила се потреба ширег читања. По позиву В. М. Буновића, селдара С. Пламенца, К. Бонивића, телегр. Влаховића, трг. С. Поповића и др. саставило се друштво по обрасцу других наших читаоничких друштава. Наручени су за сада ови српски листови: „Јавор“, „Застава“, „Српски Лист“, „Стармал“, „Уставност“, „Видело“, „Гл. Прогорца“, „Нови Б. Дневник“, „Српство“, „Одјек“. — Сретно да Бог да!

Просвјета.

„Матица Српска“.

Састанак књижевног одјељења 22. авг.

Чита се извјештај о раду књижевног одбора и одбора за издавање „Књига за народ“ из задужбине Петра Коњевића.

Узима се на знање и члан Милан А. Јовановић умиљава се, да говори у спомен Ђорђу Рајковићу, у свечаној сједници књижевног одјељења о Св. Сави.

У одбор за издавање „Књига за народ“, из задужбине Петра Коњевића бира се А. Милан Јовановић на мјесто премијера одбор Ђорђа Рајковића.

Члан Александар Сандић јавља, да не може говорити у спомен Дрв Јовану Суботићу, пошто је он већ то чинио на прошлог, који је приредила српска црквена општина у Н. Саду.

За говор у спомен Дрв Јовану Суботићу у свечаној сједници књижевног одјељења умиљава се секретар друштвени А. Хаџић.

Члан П. Марковић подноси своје мишљење о рукопису: „Роман украђеног дјетета“, од непознатог писца.

У својој оцјени наводи, да писац нема ни појма, шта је у опште причовјетка, шта роман; нема ни појма ни о предјелима, које описује. Не умије да објасни карактере ни колико баке у причовјеткама, што их причају дјеца зимом иза тонеће. Цео тај роман написан је тако дјетињаст, тако примитивно, тако без основа, без тенденције, да оцјењивач и зна, да ли да назове наивношћу или дјетињашћу, што се писац усудио послати књижевном друштву на награду такво дјело, које нема никакве вриједности.

Члан Милан Андрић, као други оцјењивач, наводи, да писац особе у своме роману не умије никако да карактерише. Стигави је роботан, описивање му је замршено, нејасно, непотпуно; психично су појаве већином слабе, или никако мотивоване, а тако исто и радња особа не оснива се ни на каквим мотивима. Што год бива, бива као од бијеле, случајно, без никаквог узрока. Уз то је тај роман пуно патучен свакојаким апсурдитетом. Писац више пута долази у сукоб са законима природе и природним наукама. Не зна ни у које се доба године жито сије. Језик му је до зла бога сакат.

На основу тих оцјена не прима се споменути роман.

Вјека хиљаду година, пређе негога доведе до те среће. Само та мисао већ је гадна. Сада додајте к томе да се тој истој природи, која је пропунтила човјека, напустила, до среће, ма из каквог узрока, неодољиво прохтеће обратити све то сјутра у нулу, не гледајући на све страћања, којим је човјечанство заплаћено за ту срећу и, што је главно, на кријњи тога никлико од мене и мојега сазнања, као што је она то скрива од мене — то по невољи долази у главу једна одвечна забавна, но несносно гадна мисао: „Но, што ако је човјек био пуштен на земљу у виду какве то пробе, да би само погледао: хоће ли се узвијети (издржити све муке) подобно сунгасту „на земљи, или не? Страхота те мисли главна је у томе, што пак нема кривца, нико пробе није чинио, никога нема да се прокупе, него је просто све произашло по мртвици законима природе, мене са свијем непојмљивим, с којима сазнању мојему није могуће сагласити се. Ерго: тако како на моја питања о срећи ја мојим сазнањем добијам једино од природе одговор: да не могу бити срећан иначе, него у хармонији цијелог, коју ја и не разумијем и, очевидно је за мене, да ја нејасам у стању то никада ни разумјети. —

Будући да природа не само да не признаје мојега права да је питам за рачун, него ми са свијем и са свима — не

(Ми бисмо рекли, да је Матица Српска могла повратити писцу тај рукопис *ab invisit*, а да не труди својих чланова оцјеном таквих празнина, јер кад је ком рукопису већ у наслову граматичка погрешка („украђеног“, мјесто: украденог), онда се не може ни очекивати да што вриједи. — У.)

Члан Јован Грчић јавља, да је прочитао трагедију: „Кринка“, коју је писац безимено попио, али је оцјењивач из извјештаја бечке академијске дружине „Зоре“ о раду њеном дознао, да је ту трагедију написао Никола В. Ђурић.

Оцјењивач баш насловну јунакињу не може да призна за праву трагичну јунакињу. То је од почетка до краја блиједо слабо женско чељаде, без једног тунка воље, снаге и енергије; карактер баш са „лабеско“ своје доброте скроз и скроз асимпатичан. Крај недоласног карактерисања не може главе да дигне цијела трагедија, те јој се појдине љепоте губе, бар не могу да дођу до праве вриједности. Према свему томе оцјењивач не може да препоручи за награду „Кринку“ оваку каква је.

Члан Др Милан Јовановић-Батут јавља, да се није могао унети у оцјену споменуте трагедије, пошто је из јавних листова дознао, да је писац те трагедије Никола В. Ђурић, који је одломке из те свје трагедије читао у сједницама „Зориним“ и да по томе дјело не може компетовати на расписану награду.

Према тим мишљењима и према распису награде не прима се споменути трагедија.

Члан Јован Грчић подноси своје мишљење о шаљивој игри у три чина, под насловом: „Мој деп“ од непознатог писца.

У том свом мишљењу наводи, да су типови у тој шаљивој игри са свим из сред живота извађени, те вјерни, дијалог је необично жив и течан, али је с друге стране опет у игри сувише мало радње, да се у дијалог, чисто силом, некако да се само обим чина испуни, увлаче многе иредванне ствари. Оно се види по свему, да је цијелу игру изнала да је вјешта рука, и то баш на здраном темељу, на опет та игри, у погледу љепоте и симетрије, оставља још много да човјек пожели. С малом муком могао би писац своје дјело тако догратити, да добро буде. С тога предлаже оцјењивач, да се писцу одреди ма и најмања награда, да добијемо право отпечатити писмо, које му крије име.

Оцјењивач је увјерен, да ће писац, био ко био, пристати на то, да му награди услов буде труд, који заиста не би требало да жали, да дјело своје сасвим дограте.

Др Милан Јовановић-Батут јавља, да је прочитао шаљиву игру од 3 чина под насловом: „Мој деп“, од неименована писца, са мотом: „Ernst ist das Leben, heiter ist die Kunst“.

У својој оцјени наводи, да склоп цијелог комада не показује, истина, рутине и вјештачког виртуозитета, али је прост и једноставан, јак, неусиљен и правилан, па с тога и лијеп. Комика у карактерима и ситуацијама понајвише је чиста и неоскривљена, и смијени се на нас као просто ненагађано дјевојче. И ако је по гдје-гдје драстике, опет је тако вјешто смјештена или прикривена, да не може озбиједити ни најфинији осјећај. Било да се што немије, било да се изобличи, осуди или покара, увијек је настала благодот оружје, којим се писац служи. Дијалог је жив и лијеп, пун нестаних досјетава, и лијепих апликација. Језик је јак, чист и одабран. По свему се види, да је писац, поред истине, тежио и за другим идеалом —

зато што неће, него зато што и не може; — будући да се убиједио, да мије природа, да би ми оговарала на моја питања, предлажала мене самога и одговара ми мојим са намањем (по томе што ја нећу све то говорити себи; — будући, на пошљетку, при таквом пореку ја примам на себе у једно исто вријеме улогу тужноца и одговорника, окривљеног и сунје и излазак ту коме дију, са стране природе, савршено глумом а преносити ту комедију с моје стране рачунам ја да ме понижава: —

То, у мојој несумњивој особини ту жноца и одговорника, сунје и подсеудимога, ја осуђујем ту природу, која је тако безицебно и нагло пронашла мене на страћање — заједно са мном кунутицу... А тако како ја природу истријебити не могу, то ћу истријебити себе самога, једино од чаме да несносим тиранију у којој нема кривога.

Прев. Бористь.

за љепотом. Он је својим комадом показао еминентан дар за комедију из нашег живота, а поред дара и достојну збиљу и савјесност.

И ако се још по гдје-гдје види почетничка неумјетност, особито у преломима неких ситуација, опет се мора рећи да је споменути шаљива игра веома лијепа аквизиција и за књижевност и за позоришту нашу. Писац је показао необично оштро о о у посматрању до најситнијих детаља, духовитост и пјесничку нарав у репродукцији, а снагу и живахност у форми, а што му још студије недостаје, накнадиће марљивост, која се већ и овом приликом посвједочила. Све то заслужује достојно признање, па с тога предлаже оцјењивач, да се шаљива игра „Мој деп“ награди.

На основу тих оцјена прима се споменуто дјело, одређује му се награда од 150 ф. и поноси се скупштини, да се та награда тамо прогласи и отвори запечатено писмо, које скрива име писца.

Члан Миша Димитријевић подноси своју оцјену на историјску трагедију у 5 чина под насловом: „Цар Јован“, коју је Мита Поповић према оцјењивачким примједбама прерадио и поправио.

Оцјењивач наводи, да је трагедија „Цар Јован“, оваква каква је сада, заиста прерађена и поправљена. Писац је сваки критичарски приговор узео у обзир, и начинио је из прерађеног материјала једну умјетничку органску цјелину.

Трагедија је ова сада пуна живе радње, која се по свима правилима драмским постепено диже до свога врхунца и пада све до крајње катастрофе. Писац је у овом поправљеном дјелу свом водио рачуна о сваком техничком захтјеву, и ако се из читања дјела може приближити, истовети појам о ефекту, што ће га дјело имати на позорници, онда ће представља ове трагедије моћи постићи потпуни ефекат у гледалаца и слушајалаца. А то је најважније. Најтежу страну посла савладао је, дакле, писац пот уно, а тиме је уједно савладао и ону ману, онај недостатак, са кога су његова досадања позоришна дјела понајвише рамакла. Истина, да у овој трагедији има и таквих ствари, које строгог критичара не могу потпуно задовољити; али то се може временом све лако исправити. С тога оцјењивач препоручује споменути трагедију за награду.

На основу ове оцјене досуђује се писцу награда од 300 ф.

Ђорђе Малетић подноси своју оцјену на позоришну игру у 3 чина под насловом: „Наша Сељани“, од Мите Поповића.

У својој подужкој оцјени наводи, да избор грађе не би био рђав, али би се мржња сусједа морала јаче извести, на макар и до кулминације, јер су то проста природна чела, те да силније смета љубави њихове дјеце, ако се та љубав ради јачега заплета употреби. Овако како је тајмо изведена представља нам се као дјетињарија без јаким психолошких оправданих конфликата, без ефекта, без сваког заплета.

Предмет за ту позоришну игру црпен је из народног живота, али није све за позоришту свако како га у народу нађемо. Ако мислимо утврђивати у народу увјерјење, да је све лијепо и криво што је народно: онда тешко нашем народу, тешко нашој умјетности. Зар не мислимо, да у народу уживамо племенитија осјећања, да народ учимо, да стварамо у њему јак карактере? Осим тога радња у овој драми неразвијена је. У главу радњу ушлетено је и сувише споредних радња, само да би драма била што дужа; али те споредне радње не стоје баш ни у каквој вези с главном радњом. То је велика мана. Па бар да су како тако и те споредне радње изведене, али има међу њима таквих, које једва да би и за лакрдију подијеле.

Ако писац усвоји оцјењивачке примједбе, те се потруди, да од оних споредних са главном радњом невезаних појава створи једну лијепу органску цјелину, са карактерима јасније и боље изведеним: онда ће писац нашу књижевност обогатити једном лијепом драмом. У садашњем облику њеном, не може је оцјењивач препоручити за награду.

Према овој оцјени и према оцјени Милорада П. Шапчанина не досуђује се никаква награда споменутом дјелу.

Секретар друштвени јавља, да гђа Савка Суботићка нуди на откуп и на издање рукопис свог покојног мужа под насловом: „Мемоари Др Јована Суботића“. Ти мемоари изишли би до 60 штампаних табак, а подијељени су на три дијела. Првом је дијелу наслов: „Ицила“, другом „Прољеће“, трећем „Љето“.

Понуда се није могла за сад с тога примити, што „Матица“ не стоје на расположењу средства, да откупи и изда тако велико дјело.

Милутин Ратковић шаље свој одговор на примједбе Јована Бороте, који је оцјенио био његово дјело под насловом: „Хронологија црквена“, јавља да је неке од тих примједба усвојио, а да многе примити не може, доставља своју „Хронологију“ поново, и означаује чланове,

којима би ваљало то његово дјело на оцјену издати.

Пошто писац по свом казивању није поправио своје дјело као што се од њега изискивало, то се није могло на ново издати на оцјену.

Изабрана одбор јавља, да је у претрес узео и свестрано испитао предлог члана А. Сандића о издавању „Српског речника знања и науке“, (енциклопедије) и да је пронашао, да се друштво ово не може упуштати у издавање таквог речника, пошто му ни књижевне ни новчане прилике за сада не допуштају, да може с успјехом извршити тако тежак и огроман посао.

Усваја се мишљење изабраног одбора.

Изабрана одбор јавља, да је у претрес узео предлог члана А. Сандића, да се уз „Љетопис“ издаје, било засебце било с књигом заједно, „Браник српског језика“ и да је пронашао, да би према нашим књижевним приликама ваљало издавати уз „Љетопис“ такав „Браник српског језика“, који би се додавао „Љетопису“ као, прилог посебном пагинацијом, па кад би изио 10 табак, тад би се ти табак и засебце могли увезати као књига за себе. Тај „Браник српског језика“ могао би излазити као додатак сваком „Љетопису“, чим би се скупило најмање за један табак градива.

Усваја се и књижевни одбор упућује се, да у смислу тога поступи.

Предложиће се главној скупштини, да се из фонда Јована пл. Нике В. Сент-Миклушког распишу за год. 1887. ове награде:

1. Роман, драма или шаљива игра, приповијетка или новела. Награда од 50 до 500 ф.

2. Студија, монографија или расправа из српске историје.

3. Студија, или расправа из српске књижевности.

4. Студија или расправа о бројном, привредном и просветном стању и кретању српског народа.

5. Земљописна или етнографска расправа, или цртежи о српским крајевима и земљама.

Награда је за сваку таку студију или расправу од 50 до 150 ф. према величини и вредности.

Осим тога награђиваће се и друга научна, популарно научна и забавна дјела, саставци и чланци, који се поднесу и мимо расписане награде, остављајући писцима на вољу да могу слободно бирати предмет.

Предложиће се главној скупштини, да се из закладе Јована Остојића и жене му Терезије распише за год. 1887 награда од 50 дуката за дјело: „Историја српске књижевности за школу“. Ако пак на расписану награду за дјело „Историја новије српске књижевности, од кад се у њој појавио Вук Стеван Караџић па до данас“ — не би стигло до одређеног рока ни једино дјело, то да се и та награда употреби за награду „Историје српске књижевности“, те да тако изнесе та награда 100 дуката.

„Бр.“

Из Великог Суда.

Г. 1879.

Бр. 43.

14 Јула.

Суђење Пеју Новакору, који уби своју закониту жену Марушу, шћер Мурата Богданова из Чева.

Пејо Новакор, из Бјелица, каже:

„Женио сам се три пута. Од прве жене остао ми је једно мушко дијете, од друге троје. Трећом ожених се прошле зиме, на Задужну Суботу, са Марушом, шћером Мурата Богданова из Чева, и живјели смо до воскресенија као најбоље; по воскресенију сасвим небољко и више пута смо пред судом ходили. И најпотије, кад смо дошли на давију (парницу) пред Велики Суд, нареднише капетану Вукану Борову Милићу, да стави једног потпоног човјека, који ће назити мене и моју жену о понашању, т. ј. хоћу ли уредно поступати сиром своје жене, тако и жена на сиром мене, а кад би до којег означио неуредност, у тај час да га пошље суду. Потље мјесеца дана, у које вријеме живјели смо у љубави и радили обоје доста прилично, утече Маруша, а кад побјеже у род, понесе све своје хаљине и још нешто моје прве жене. — Потље појем у Нишић (sic), она упут код капетана Вукана, да јој дадне билет за Велики Суд, по капетан јој не шће дати билета. Сјутрадан дођем ја из Нишића на уземм билет капетански. Кад дођем на Симићу, жена ме виђе и утече преко Цуца у Ораховца (у аустријску границу). Ја дођем пред овај Суд и са билетом послао бјех капетану Вукану, према наредби (бр. 483) послатој на све капетане у државу. Капетан посла ме с проводним писмом капетану Јовану Вукотићу, да ми се даду хаљине моје жене, које је собом поцијела кад је побјегла. Капетан ми даде писмо на два десечара у Убле Чевске, да ми се даду све домо-

сене жевине хаљине. Жена им рече: „Хаљине су ми погинуле“.

Сутрадан кренула је са Марушом, и с нама пође Марушина мајка Анђа на даљу пут Цетиња. На Милушину пећину ноћили смо, вечерали и пили ракије заједно. У јутро кренули смо и почину смо на Ресну, на отолан на Инок спрам Буквице у Речави. Ту смо ручали заједно и ја гађах из острагуше биљегу, коју сам још из дома био кренуо. Кад смо дошли на Пештет, више Бајица, починусмо, док дођосмо на сред поља Цетињског. Украј врбе закумих је, да се не судимо, а бјех је и пређе тога, — још од кад смо, заједно са мајком њеном, пошли пут Цетиња пред суд, — кумио да се вратимо дома и у љубав, као што треба, живимо. Она се обрати к мени и рече: „Прођи се од мене, једна сплацино! А да си не знам какав, нећемо више заједно!“ Па ми пијуну (sic) у уста. Ја се онда спобих и убих је. Она паде мртва. Ја кренух да бјежим, па ме један човјек ухвати исто у поље.

Анђа, жена Мурата Богданова, мајка Пејове жене Маруше, говори:

„Истина је да сам са Пејом и Марушом кренула на суд пут Цетиња, и на свијем мјестима која Пејо каже, почивали, док смо дошли украј врбе на цетиње о поље, и ту Пејо убије Марушу. Заклећу се Суду на то, од кад смо заједно кренули док је у поље саша, па исто и под врбом, да нијесу били у никаквом препирању, нити је она њему под врбом тако, ни путем на друга мјеста ништа ружно говорила.“

Велики Суд из испита Пејова и његове тачке Анђе увиди, да је Пејо учинио убијство над својом законитом женом Марушом без икаквог повода узрока (sic), који би га на убијство могао навести.

Што Пејо каже да га је Маруша код врбе, близу које је убио, срамотила и пљувала, — ни то није вјероватно због тога, што ни Пејо у свом испиту очитује, да су двије ноћи ноћили заједно, и кренули се Убала Чевскијих они троје заједно из катуна Анђина до на Цетиње под врбом, где је убио — и у све то вријеме имали су лијена разговора међу собом. — Суштински Анђина потврди клетвом да Маруша није тај дан срамотила Пеја нити га пљувала.

По томе Суд пресуди Пејина вјечиту робију.

Црногорско Поморство.

У цињ, 24 августа. — Ове недеље имали смо лагуне вјетрове од I. и IV. четвртца, ведро небо и мирно море.

Доједрише и одједрише:

Траб. при. „Априлије“, тон. 25, кап. Ф. Сулејман, из Дубровника, за Млетке, крчат.

Траб. при. „Шехини Дерија“, тон. 35, кап. Одо Бег, из Бара, за Валону, крчат.

Траб. при. „Буона Сорте“, тон. 21, кап. С. Адем, из Св. Николе, за Млетке, крчат.

Траб. тур. „Априлије“, тон. 15, кап. А. Билали, из Бара, за Млетке, крчат.

Бара, 30 августа. — Још трају лијепи времена, т. ј. као у прву недељу, од I. и IV. квад. вјетрови умерени; море мирно и небо ведро.

Барометар 76—5, стање температуре 1. 24.

29 августа дође из Далмације пароб. лојда „Филуме“, кап. А. Фелнер, у слободној пракиси, који овђе искрца неколико терета.

29 августа дође из Тријешћа јот „Сибил“, кап. С. Петковић, су 9 друга, који овђе у ову луку учини 7 дана квантине.

29 августа дође из Тријешћа траб. траб. „Кватро Сореле“, од тон. 50, кап. А. Кладно су 8 друга, крчат дебане, и који овђе учини 7 дана квантине.

30 августа дође из Крфа и Арбаније пароб. лојда „Нил“, кап. П. Морети, у слободној пракиси, који овђе искрца неколико путника и терета.

КОЛЕРА У АУСТРО-УГАРСКОЈ.

Књ. Црногорска влада примила је од овдашње ц. и кр. аустро-угарског посланства ове извјештаје о колери, почињући од 1 септембра (19 авг.), па до данас:

Извјештај од 1 септ. о. г. бр. 710 јавља:

Има се част доставити до знања да је у Трсту, од почетка колере до 24 августа био 341 случај болести, од којих

умријеше 220, оздравиле 81, а остале у лијечењу 40. — На Риједи било је до 18 авг. 176 случајева болести, од којих умријеше 100, оздравиле 56, а остале у лијечењу 20. — У околини ријечкој до 18 авг. у свему 133 случаја, од којих умријеше 58.

Својим дописом од 4 септ. бр. 721 јавља ц. кр. посланство, да се колера појавила у Комину, на десној обали Неретве, те да су исте забране издате за извоз из округа (среза) градачког, које су наређене за Метковић, Форт Опус и Неум.

Низ општијех извјештаја завршује се дописом од 13 (1) септембра, бр. 762, којим се јавља, да је у Трсту, од почетка колере до 4 септ. о. г. било 437 случајева болести, од којих умријеше 279, оздравиле 122, а остале у лијечењу 36. — На Риједи било је до 1 септ. 202 случаја болести, од којих умријеше 120, оздравиле 72, а остале у лијечењу 10. — У околини Ријечкој било је 1 септ. у свему 203 случаја, од којих умријеше 103.

Дописом својим од истог дана бр. 763 јавља ц. и кр. посланство, да се у слијед њеколико сумњивијех случајева колере у Сплиту наредила квантина од 7 дана за сав извоз из капетанства морске здравствености и луке у Сплиту за луке далматинске. Осим тога мораће се ти извози подврћи у лукама Истре истијем мјерама које су наређене за извоз из околине Метковића, јављено дописом од 30 авг. и 4 септ. о. г. бр. 693 и 721.

„Народни лист“ пише: Црни гласи стижу нам из бјелогла Сплета. Према није још службено признато, све су прилике да се је љута колера упућала у онај највећи и најбогатији наш хрватски град на приморју. Ни узорио и неуморно настојање обшине, ни пожртвовано старање грађана, да одалече љуту болест, не успијеше! Неумољиви аспиријатељ рекао би да се је криомице увукао, и баш криомицањем кафе са бродова у контумацији, по ред све небројене чете финансијалних стражара и раскошних финансијалних јахта, којим обилујемо у Далмацији. Жалосно! Велика несрећа, која је убави Сплет задесила, несрећа је и за сву нашу земљу, којој је овај град богато средиште трговине и промета. С тога тим живље старије власти имаду уложити све своје силе, да одмах у заметку угуше оно огњиште пошасте, и да у том погледу дођу на су срет равноти оне обшине и свих осталих простране оне околине; али не којемаквим нетемељитим и увредљивим колера-окужницама, него озбиљним и успијеним дјеловањем! У Сплиту нема се поновити са билазан, коју видимо у Неретви, да главна здравствена власт далматинска, ни последије 20 дана одкад је пошаст онамо букнула, није још на чисту, које ли је направи! Ми у име јавног мишља, које имамо част за тупати, позивљемо с тога здравствену власт покрајинску, нека одмах оданаље у Сплет нарочито здравствено пошљерство са ц. кр. покрајинским савјетником, да савјесно испита нарав болести, да се изјави без околишања и двојбе о њезиној нарави, па да одреди све оно што закон захтјева.“

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

Код потписатега налази се на продају књижица „Се ба Ивана Црнојевића с Ријеке на Цетиње 1885 године.“

Цијена је књижици 25 новч.

Ко би желио узети коју књигу укомисију нека се пријави. Биће учињена обична уступка.

Марко Драговић.

ОБЈАВА.

Овјем се износи на продају имање Николе Вучинића при Вељем брду у Враничке њиве. Ту имаде 55 рала земље све у једном комаду, (близу колског пута који тудије пролази), у алији од 32 квадратна метра имаде једна кућа са 5 камара на горњем поду. Уз кућу симетрично је приграђена и једна кухиња. Мало даље имаде још једна кућа поземљуша од 15 метара дужине која служи за држање животиње. Земља је готово сва зидом ограђена. Ко би желио ово имање купити, а није му подробно познато, нека пође да види, и нека се обрати окружном суду у Подгорицу, где ће се имање предати ономе који до 12 октобра ове године највишу цијену понуди.

Број 359.

Цетиње, 26 јула 1886.

Из канцеларије министарства финансије.

Промијена у реду пловидбе аустро-угарског Лојда.

Ц. и кр. аустро-угарско посланство на Цетињу саопштило је књ. прлог. влади, својим дописом од 9 септембра (28 августа) ов. г. бр. 737, овај нови ред пловидбе пароброда аустро-угарског Лојда, дуж далматинског, црногорског и арбанашког приморја, од Тријешћа до Крфа:

ПОЛАЗАК			ДОЛАЗАК			Бави се	
Из:	сваког	на час:	У:	сваког	на час:	Дана	Ура
Тријешћа .	Понедјељ-ника	10 пр. под	Ровиње .	Понедјељ-ника	3 1/4 по под	—	1 1/2
Ровиња .	„	3 3/4 „	Поду .	„	6 „	—	2 1/2
Поде .	„	8 по под.	Дошин мали	Уторника	1 пр. под.	—	1 1/2
Дошина малог	Уторника	1 1/2 пр. под.	Селву .	„	3 3/4 „	—	3 1/4
Селве .	„	4 1/4 „	Задар .	„	7 3/4 „	—	13 1/4
Задра .	„	11 „	Стари Задар	„	4 1/2 по под.	—	2 1/4
Старог Задра	„	1 по под.	Шибеник .	„	10 1/4 пр. под.	—	2 1/4
Шибеника	Сриједи	5 1/2 пр. под.	Сплет .	Сриједи	2 по под.	—	3 1/4
Сплета .	„	1 1/2 по под.	Милну .	„	4 1/2 „	—	1 1/2
Милне .	„	1 3/4 „	Лезину .	„	9 1/4 по под.	—	1 1/2
Хвара(Лезине)	„	5 1/4 „	Корчулу .	„	10 1/4 „	—	1 1/2
Корчуле .	„	10 „	Оребић .	„	1 1/2 пр. под.	—	3 1/2
Оребића .	„	11 „	Трстеник .	Четвртка	5 1/2 „	—	1 1/2
Трстеника	Четвртка	1 пр. под.	Груж .	„	1 1/4 по под.	—	1 1/2
Гружа .	„	9 „	Херцеговини	„	3 „	—	1 1/2
Херцеговога	„	13 1/4 по под.	Пераст .	„	3 3/4 „	—	13 1/2
Пераста .	„	3 1/2 „	Рисан .	„	5 „	—	1 1/2
Рисна .	„	4 1/4 „	Котор .	„	7 1/4 пр. под.	—	1 1/2
Котора .	Петка	6 1/2 пр. под.	Пераст .	Петка	9 „	—	2 1/2
Пераста .	„	7 3/4 „	Херцеговини	„	на подне	—	10 1/2
Херцеговога	„	9 1/4 „	Будву .	„	3 3/4 по под.	—	1 1/2
Будве .	„	2 по под.	Спич .	„	4 3/4 „	—	1 1/2
Спича .	„	4 1/4 „	Бар .	„	4 1/2 пр. под.	—	3
Бара .	Суботе	2 1/4 пр. под.	Оцињ .	Суботе	8 „	—	3 1/2
Оциња .	„	6 „	Р. Ђовани ди Медова	„	3 1/2 по под.	—	6
С. Ђовани ди Медова	„	11 „	Драч .	„	2 пр. под.	—	14 1/2
Драча .	„	7 по под.	Валону .	Нејдеље	3 1/2 по под.	—	1
Валоне .	Нејдеље	8 пр. под.	Санти Кваранта	„	7 „	—	20 1/2
Санти Кваранта .	„	5 по под.	Крфа .	„	—	—	—

У по в р а т к у :

Из:	сваког	на час:	У:	сваког	на час:	Бави се	Дана	Ура
Крфа .	Уторника	3 1/2 по под.	Санти Кра-ранта .	Уторника	5 по под.	—	2 1/2	6
Санти Кваранта .	„	8 „	Валону .	Сриједи	4 по под.	—	7 1/2	—
Валоне .	Сриједи	9 пр. под.	Драч .	„	4 по под.	—	5	—
Драча .	„	на поноћи	С. Ђовани ди Медова .	Четвртка	4 пр. под.	—	1	—
С. Ђовани ди Медова .	Четвртка	9 пр. под.	Оцињ .	„	11 „	—	1 1/2	—
Оциња .	„	по под.	Бар .	„	2 по под.	—	14	—
Бара .	„	5 „	Спич .	„	4 „	—	1	—
Спича .	„	5 „	Будву .	„	6 „	—	1 1/2	—
Будве .	Петка	8 пр. под.	Херцеговини	Петка	11 пр. под.	—	15	—
Херцеговога	„	по под.	Пераст .	„	2 по под.	—	7 1/2	—
Пераста .	„	2 „	Котор .	„	2 по под.	—	1	—
Котора .	Суботе	6 пр. под.	Пераст .	Суботе	6 пр. под.	—	1 1/2	—
Пераста .	„	7 „	Рисан .	„	9 „	—	1	—
Рисна .	„	7 „	Херцеговини	„	7 „	—	7 1/2	—
Херцеговога	„	10 „	Груж .	„	2 по под.	—	2	—
Гружа .	„	10 по под.	Трстеник .	Нејдеље	2 пр. под.	—	1 1/2	—
Трстеника	Нејдеље	3 пр. под.	Оребић .	„	4 „	—	1	—
Оребића .	„	5 „	Корчулу .	„	5 „	—	1 1/2	—
Корчуле .	„	6 „	Лезину .	„	10 „	—	12 1/2	—
Лезине .	„	11 „	Милну .	„	1 по под.	—	2	—
Милне .	„	2 по под.	Сплет .	„	3 „	—	1 1/2	—
Сплета .	Понедјељн.	4 пр. под.	Шибеник .	Понедјељн.	8 пр. под.	—	3	—
Шибеника	„	10 „	Стари Задар	„	2 по под.	—	1 1/2	—
Старог Задра	„	2 по под.	Задар .	„	4 „	—	1 1/2	—
Задра .	„	7 1/2 „	Селве .	„	11 „	—	2 1/2	—
Селве .	„	11 „	Дошин мали	Уторника	1 пр. под.	—	2 1/2	—
Дошина малог	Уторника	2 пр. под.	Поду .	„	6 1/4 „	—	—	—
Поде .	„	9 „	Ровиње .	„	11 1/2 „	—	—	—
Ровиња .	„	на подне	Тријешће .	„	5 по под.	—	—	—

Фабрика печата од Каучука,

набављач за Црну Гору

ДРАГУТИН Ђ. ЉЕН,

станијући на Цетињу.

Може се набавити сваке врсте печата од каучука и метала са гаранцијом.

Сваке врсте печата за восак са крупом и грбовима и т. д. који се по пробама и избору, како ко зажели исправно добавити могу.

Свака врста, па и најмања била израђује се најсолидније.

Сви они, који би жељели од које врсте гореречених печата имати, могу се потписаноме обратити.

Перореза са 3 ножића од челика, са печатом од каучука за восак и мастило; медаљони са поштанским биљегима ма које врсте.

Могу такође набављати лијено рађене дрвене завјесе за прозоре из чешке фабрике са најумјеренијом цијеном.

Цетиње, Августа 1886.

Драгутин Ђиљен.